การบอกเวลาในภาษาพม่า
ตอนที่ ๒

การบอกเวลาในภาษาพม่าตั้งแต่เที่ยงวันไปมีดังนี้ 12.00 နေ့လည် ဆယ့်နှစ်နာရီ / မွန်းတည့် *แหน่ แล แสะ นะ นายี / โม่น แต่* หมายถึง เที่ยง/เที่ยงวัน 13.00 နေ့လည် / မွန်းလွဲ တစ်နာရီ *เหน่ แล / โม่น ลแว ตะ นา ยี* หมายถึง บ่ายโมง မွန်းလွဲ *โม่น ลแว* แปลว่า เลยเที่ยงวัน 14.00 နေ့လည် / မွန်းလွဲ နှစ်နာရီ *เหน่ แล / โม่น ลแว นะ นา ยี* หมายถึง บ่ายสองโมง 15.00 နေ့လည် သုံးနာရီ *เหน่ แล โต้น นา ยี* หมายถึง บ่ายสามโมง 16.00 ညနေ လေးနာရီ *ญะ เน เล่ นา ยี* หมายถึง สี่โมงเย็น 17.00 ညနေ ငါးနာရီ *ญะ เน ง่า นา ยี* หมายถึง ห้าโมงเย็น 18.00 ညနေ ခြောက်နာရီ *ญะ เน เชาะ นา ยี* หมายถึง หกโมงเย็น 19.00 ည ခုနစ်နာရီ *ญะ คุน นิ นา ยี* หมายถึง หนึ่งทุ่ม 20.00 ည ရှစ်နာရီ *ญะ ชิ นา ยี* หมายถึง สองทุ่ม 21.00 ည ကိုးနာရီ *ญะ โก้ นา ยี* หมายถึง สามทุ่ม 22.00 ည ဆယ်နာရီ *ญะ แซ นา ยี* หมายถึง สี่ทุ่ม 23.00 ည ဆယ့်တနာရီ *ญะ แสะ ตะ นา ยี* หมายถึง ห้าทุ่ม 24.00 ည ဆယ့်နှစ်နာရီ / သန်းခေါင် *ญะ แสะ นะ นายี / ต้า กอง* หมายถึง เที่ยงคืน သန်းခေါင် *ต้า กอง* แปลว่า เที่ยงคืน

การบอกเวลาของพม่าที่แบ่งเป็น ๑๒ ชั่วโมง ๒ คาบ เป็นรูปแบบทางการที่ใช้ในรายการโทรทัศน์ วิทยุใช้ติดต่อราชการ และภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ ส่วนในแวดวงทหารและในธุรกิจเกี่ยวกับการบินใช้รูปแบบ ๒๔ ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของพม่าที่ใช้แบบไม่เป็นทางการ คือ คำที่ใช้ในการบอกเวลาดั้งเดิมเป็นรูปแบบโบราณ ในอดีตก่อนที่จะมีนาฬิกาแบบสมัยใหม่ ชาวพม่าจะกำหนดเวลาโดยพระอาทิตย์ ในหนึ่งวันพม่าจะแบ่งช่วงเวลาเป็น กลางวัน ๓๐ คาบ และกลางคืน ๓๐ คาบ รวมเป็น ๖๐ คาบ ส่วนเวลาใน ๑ คาบ หรือ ๑ ชั่วโมงแบบพม่าโบราณนั้นเท่ากับ ๒๔ นาทีแบบสากลปัจจุบัน

ในยุคราชวงศ์จะมีกลองหลวงที่เรียกว่า **ဗဟိုစည်** บะ โฮ ซี ใช้ตีบอกเวลา กลองดังกล่าวมีจำนวน ๘ กลอง ใช้ตีบอกเวลาตอนกลางวัน ๔ กลอง และตีบอกเวลาตอนกลางคืนอีก ๔ กลอง ในหนึ่งวันจะตีกลอง ๘ ครั้ง แต่ละครั้งหมายถึงช่วงเวลา ๑ ยาม หรือ ๑ **ဗဟို** บะ โฮ ในหนึ่งวันพม่าจึงแบ่งเวลาออกเป็น ๘ ยาม ๑ ยาม = ประมาณช่วงเวลา ๓ ชั่วโมง คราวหน้าจะกล่าวถึงการบอกเวลาในภาษาพม่าต่ออีก

ตูซาร์ นวย เขียน
ชลธิชา สุดมุข สรุป
๑๖ กันยายน ๒๕๕๗